

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Інститут філології

Кафедра журналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Іщяко Н.М.

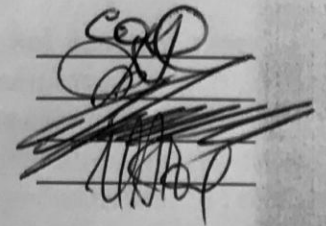
“18” серпня 2018

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГАЗЕТНА ЖУРНАЛІСТИКА

Спеціальність 6.030301 Журналістика

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Директор Інституту філології
Начальник НМВ

Сазонова Ю. О.
Монахова Т. В.
Пронкевич О. В.
Потай І. Ю.

Миколаїв – 2018 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни		
Найменування дисципліни	Газетна журналістика		
Галузь знань	06 Журналістика		
Спеціальність	6.030301 Журналістика		
Спеціалізація (якщо є)			
Освітня програма	Журналістика		
Рівень вищої освіти	Бакалавр		
Статус дисципліни	Нормативна		
Курс навчання	IV		
Навчальний рік	4		
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма	
	7,8	-	
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5/150		
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма	
	– лекції	30	
	– семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові)	30	
	– годин самостійної роботи студентів	90	
Відсоток аудиторного навантаження	40 %		
Мова викладання	Українська		
Форма проміжного контролю (якщо є)			
Форма підсумкового контролю	Іспит		

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Дисципліна «Газетна журналістика» має *на меті* – дати студентам цілісне розуміння найважливіших професійних положень, принципів газетно-журнального виробництва, викласти та розглянути основні факти, техніки й технології внутрішньоредакційного та поліграфічного виробництва, а також напрями та тенденції, пов'язані з ним, навчити добре орієнтуватися в багатоманітності та багатовимірності виробничих процесів щодо випуску в світ друкованих періодичних видань, розуміння типології друкованих ЗМІ та особливостей їх жанрології та ілюстрування.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є творчі та організаційні аспекти газетно-журнального виробництва. Особливістю дисципліни є її практична спрямованість.

Міждисциплінарні зв'язки дисципліни: для комплексного засвоєння програми дисципліни необхідні знання, вміння та компетенції з наступних професійно-орієнтованих дисциплін: «Вступ до спеціальності», «Технічні засоби медійного виробництва», «Теорія журналістики», «Фотожурналістика», «Інформаційні жанри», «Аналітичні жанри», «Художньо-публіцистичні жанри», «Менеджмент та маркетинг ЗМІ».

Очікувані результати навчання:

У результаті вивчення дисципліни студент

має знати:

- предмет дисципліни, суть газетного виробництва та його особливості, найважливіші терміни, теоретичні поняття;
- основні професійні положення та їх значення у виробничих процесах, пов'язаних із випуском у світ газетно-журнальної продукції;
- сучасні засади організації внутрішньоредакційних виробничих процесів;
- принципи та завдання художньо-технічного оформлення газети (журналу);
- розмірні елементи газети та журналу;
- найважливіші властивості композиції періодичного видання;
- види подачі текстових матеріалів та їхнє оформлення в газеті і журналі;
- форми і методи верстання газети і журналу;

- способи використання на сторінках періодичного видання ілюстративних матеріалів;
- принципи макетування, верстки та моделювання газетного та журнального номера;
- основні аспекти журналістської роботи в редакції періодичного видання;
- структуру редакції друкованого видання;
- специфіку редакційного планування, специфіку створення бізнес-плану;
- провідні засади маркетингу та менеджменту друкованого видання;
- основні засади ілюстраційного оформлення газетного видання, види, способи, форми та розташування ілюстрацій в газеті, особливості провідних жанрів фотожурналістики в друкованому ЗМІ;

- особливості інформаційних, аналітичних, художньо-публіцистичних жанрів на шпальтах друкованих видань;

має вміти:

- орієнтуватися в основних напрямках, принципах, методах сучасного газетно-журнального виробництва;

- користуватися у практичній діяльності розмірними елементами газети й журналу;

- застосовувати основні принципи верстки газети (журналу);

- виявити знання в макетуванні, художньо-технічному оформленні номера, газети, журналу;

- визначати специфіку журналістської роботи, характеризувати види журналістської діяльності;

- редагувати власні тексти та тексти інших авторів, здійснювати коректуру номера;

- володіти сучасним маркетинговим інструментарієм, знати методи і способи реалізації масової друкованої продукції;

масової друкованої продукції;

- складати плани редакції, вміти створювати бізнес-план друкованого видання;

- писати матеріали до газети чи журналу в різних модифікаціях інформаційних, аналітичних та художньо-публіцистичних жанрах;

- наповнювати періодичне видання власне створеним ілюстративним матеріалом;

- застосовувати знання в практичних ситуаціях;

- опановувати знання та розуміти предметну сферу й професійну діяльність;

- шукати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел;

- використовувати інформаційні та комунікаційні технології;

- працювати в міжнародному контексті;

- адаптуватися та діяти в новій ситуації;

- провадити безпечну діяльність;

- здатність до міжособистісної взаємодії;

- здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях;

- застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності;

- оцінювати отриманих знань із погляду можливості їхнього застосування у професійній діяльності;

- проводити дослідження для ефективного просування медійного продукту;

Програмні компетентності

Загальні компетентності

Здатність застосувати знання в практичних ситуаціях

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

Здатність опановувати знання та розуміти предметну сферу й професійну діяльність

Здатність бути критичним і самокритичним

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Здатність працювати в міжнародному контексті
Здатність спілкуватися з представниками професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
Здатність працювати в команді
Здатність до міжособистісної взаємодії
Здатність працювати автономно
Здатність діяти соціально відповідально та свідомо
Здатність навчатися та оволодівати сучасними знаннями
Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок до безпечної діяльності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм і правил, а також необхідного рівня індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

Фахові компетентності

Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності
Здатність оцінювати отримані знання з погляду можливості їх застосування у професійній діяльності
Здатність організовувати і проводити професійну діяльність у сфері соціальних комунікацій
Здатність формувати інформаційний контент
Здатність створювати інформаційний продукт
Здатність створювати і контролювати командну професійну діяльність
Здатність проводити дослідження для ефективного просування медійного продукту
Здатність розвивати і підтримувати на якісному рівні професійну діяльність

Програмні результати навчання

Знання та розуміння

Використовувати державну мову в професійній діяльності
Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції
Оцінювати свій чи чужий інформаційний продукт, інформаційну акцію, що організована й проведена самостійно або колегами
Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел
Відтворювати інформаційні та комунікаційні технології
Виконувати оперативний пошук необхідних джерел інформації за межами України
Складати новий план дій з огляду на зміну ситуації
Дотримуватися принципів і правил безпечної діяльності
Практикувати спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)
Координувати виконання завдання із завданнями колег

Застосування знань та розуміння (уміння):

Зважати на інтереси та погляди аудиторії
Виокремлювати у виробничих ситуаціях під час виконання завдань факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань і які не вдасться відтворити, що передбачає необхідність у самоосвіті та професійному вдосконаленні
Оцінювати отримані знання з погляду можливості їх застосування у професійній діяльності
Передбачити реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи інформаційну акцію, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук
Дотримуватися стандартів професійної діяльності
Координувати роботу колег, Генерувати інформаційний контент, Створювати інформаційний продукт, Пропонувати створений медійний продукт, Планувати дослідження для ефективного просування медійного продукту, Демонструвати найкращі зразки професійної діяльності

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Типологія ЗМІ. Поняття і типологічні ознаки газети та журналу. Загальне поняття типології періодичних друкованих засобів масової інформації. Типологічні особливості періодичних видань. Основні критерії типологічної класифікації газет.	2		5
2	Традиційні і нові типи ЗМІ. Традиційні типи ЗМІ. Альтернативні медіа. Нішеві видання. Поняття самвидав. Нові підходи в типології і нові типи ЗМІ. Трансформаційні процеси сучасного ринку друкованої преси.	4		5
3	Динаміка розвитку друкованої періодики України 2008-2016 рр. Галузева розмаїтість сучасної преси України. Найбільш відомі газетні та журнальні бренди. Методика аналізу друкованого видання. Тиражі і рекламний ринок. Зміна медійного ландшафту у 2013-2014 р.	2		5
4	Аудиторія ЗМІ. Якісний склад різних груп аудиторії сучасних ЗМІ. Типологія аудиторії ЗМІ за тематичними характеристиками. Методи вимірювання аудиторії в пресі, на радіо і телебаченні. Аудиторія ЗМІ як суб'єкт інформаційного простору та учасник медіа комунікації. Поняття «медіааудитор». Специфіка читачької аудиторії, її характерні домінанти в сучасну епоху. Характеристика читачької аудиторії журналів (на матеріалі жіночих глянцевого часописів. Соціологія та психологічні характеристики аудиторії.	4		5
5	Статут і структура редакції. Функціональні обов'язки членів редакційного колективу. Статут редакції газети, його структура та значення. Стилі керівництва редакцією мас-медіа. Редакційний апарат періодичного видання. Структура редакції сучасного регіонального та місцевого ЗМІ.	4		5
6	Характер і умови газетної праці. Суб'єкти управління пресою. Особливості журналістської роботи. Види журналістської діяльності. Робота редакції в умовах радянського устрою. Робота редакції в умовах ринку. Редакційний колектив в системі соціальних зв'язків.	2		5
7	Організація роботи журналістів у редакційних підрозділах. Функції співробітників ланки управління. Відділ у системі редакційного апарату. Види відділів, їх ділові зв'язки. Керівництво та управління роботою журналістів в редакції і відділі. Організація роботи журналіста. Тайм-менеджмент для журналіста.	2		5
8	Робота редакції з авторським активом та читачами. Ринок споживачів інформації. Робота редакції з читачької поштою. Робота з авторським активом. Організаційно-масова робота. Залучення місцевої громади в діяльність редакції. Способи вивчення аудиторії: опитування аудиторії, анкетне опитування в газеті, опитування думки постійних читачів, фокус групи. Способи зворотного зв'язку з читачами.	2		5
9	Організація процесу випуску номера газети. Редакційний процес випуску номера. Друкарський процес випуску номера.	2		5
10	Перспективи розвитку журналістської діяльності. Моделі розвитку ЗМІ. Преса та інші ЗМІ в соціально-політичному управлінні суспільством. Журналіст як організатор масового інформаційного виробництва. Саморедагування в процесі роботи над твором для газети. Види редакційних правок.	2		5
11	Планування роботи редакції. Об'єкти, суб'єкти та принципи планування редакційної діяльності. Види	4	4	5

	редакційних планів. Бізнес-план редакції. Структурні елементи бізнес-плану. Описова частина бізнес плану. Розробка концепції видання. Організаційно-правова форма організації бізнесу. Наклад створеного медіа-продукту, формат і кількість шпальт, кольоровість. Цільова аудиторія видання, спосіб розповсюдження та мова, періодичність виходу. Аналіз сучасного інформаційного ринку України, їх характеристика і позиції на ньому видань обраного сегменту. Мотивація вибору медіа-продукту даного типу. Специфічні риси медіа-продукту даного сегменту. Компаративний аналіз власного медіа-продукту з виданнями-конкурентами в обраній медіа-ніші. Специфіка створеного медіа-продукту. Основні пункти ідейно-естетичної програми розробленої газети чи журналу. Вступна стаття із вказанням мети та завдань випуску створеного медіа-продукту. Розробка дизайну медіа-продукту, обґрунтування його назви, гасла та логотипу, визначення регіону поширення видання, функції видань обраного сегменту та функції створеного медіа-продукту, жанрове наповнення та перспективи розвитку. Організаційний та довгостроковий план створеного медіа-продукту. Фінансовий план та його структурні елементи. Фактори ризику, передбачення збитковості видання. Криза-план для створеного медіа-продукту.			
12	Постійні та розмірні елементи газети. Заголовна частина газети. Розділові засоби та їх специфіка. Елементи оформлення: пробільні, декоративні та зображальні елементи оформлення. Службові деталі. Формат та обсяг газети: характеристика понять. Формат полоси. Кількість і формат текстових колонок.		4	5
13	Композиція газети. Засоби виділення матеріалів у газеті. Властивості та засоби композиції. Конструктивні особливості композиції полоси. Особливості композиції номера газети. Виділення текстів за допомогою шрифту та формату. Композиційний та графічний методи виділення. Комбінований метод виділення. Інші засоби виділення матеріалів.		4	5
14	Верстка та макетування номера газети. Верстка газети. Типові недоліки верстки. Різновиди верстки газети. Верстка ілюстрацій.Макет. Види макета. Макетування окремого матеріалу і підбірки. Макетування шпальт газети. Гранковий та безгранковий способи випуску газети.		4	5
15	Жанри газетної журналістики. Художньо-публіцистичні жанри. Есе. Жанрові домінанти. Різновиди жанру есе. Нарис. Типологічні ознаки жанру. Модифікації жанру нарису. Портретне інтерв'ю. Жанрові ознаки портретного інтерв'ю та його різновиди. Фейлетон. Жанрові ознаки фейлетону. Внутрішньожанрові типи фейлетону. Памфлет. Жанрові домінанти. Модифікації жанру памфлету. Рецензія. Типологічні ознаки жанру. Види жанру рецензія.		4	5
16	Ілюстраційне оформлення газети. Значення ілюстрацій. Технічна підготовка зображальних матеріалів. Види ілюстрацій у газеті. Форма, розмір і розташування ілюстрацій в газеті. Робота фотослужби в сучасному виданні. Фотостоки та фотобанки як новий засіб забезпечення візуального контенту. Візуальний контент як тенденція сучасної журналістики.		2	5
17	Жанри фотожурналістики та їх розміщення на шпальтах газет і журналів. Фоторепортаж. Призначення та особливості фоторепортажу. Різновиди фоторепортажу. Фотозамальовка. Жанрові особливості фотозамальовки. Різновиди фотозамальовок. Фотокореспонденція. Жанрові особливості. Різновиди фотокореспонденції. Фотонарис. Призначення та особливості жанру. Різновиди фотонарису. Фотомонтаж. Жанрові особливості фотомонтажу. Різновиди фотомонтажу. Портретні фотозображення та специфіка їх розміщення в пресі. Фотосерія. Особливості фотосерії.		2	5

18	Моніторинг видань та їх промоушен. Методика моніторингу преси.Залучення місцевої громади в діяльність редакції. Обов'язки омбудсмена в редакції. порядку розміщення полос за читабельністю у газетному номері. Організація праці практикантів та стажерів в редакції. Роль відділу маркетингу в популяризації та просуванні періодичного видання. Способи реалізації газетної продукції. Організація розповсюдження періодичних видань в Інтернеті. Підписка через Інтернет. Сайти для читання журналів. Експедиція та доставка періодики.		4	5
	Всього за курсом	30	30	90

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

№	Тема заняття / план
1	Типологія ЗМІ 1. Поняття і типологічні ознаки газети та журналу. 2. Загальне поняття типології періодичних друкованих засобів масової інформації. 3. Типологічні особливості періодичних видань. 4. Основні критерії типологічної класифікації газет.
2-3	Традиційні і нові типи ЗМІ 1. Традиційні типи ЗМІ. Альтернативні медіа. 2. Нішеві видання. Поняття самвидав. 3. Нові підходи в типології і нові типи ЗМІ. 4. Трансформаційні процеси сучасного ринку друкованої преси.
4	Динаміка розвитку друкованої періодики України 2008-2016 рр. 1. Галузева розмаїтість сучасної преси України. Найбільш відомі газетні та журнальні бренди. Методика аналізу друкованого видання. 2. Тиражі і рекламний ринок. 3. Зміна медійного ландшафту у 2013-2014 р.
5-6	Аудиторія ЗМІ 1. Якісний склад різних груп аудиторії сучасних ЗМІ. 2. Типологія аудиторії ЗМІ за тематичними характеристиками. 3. Методи вимірювання аудиторії в пресі, на радіо і телебаченні. 4. Аудиторія ЗМІ як суб'єкт інформаційного простору та учасник медіа комунікації. Поняття «медіа аудитор». 5. Специфіка читацької аудиторії, її характерні домінанти в сучасну епоху. 6. Характеристика читацької аудиторії журналів (на матеріалі жіночих глянцевого часописів. 7. Соціологія та психологічні характеристики аудиторії.
7-8	Статут і структура редакції. Функціональні обов'язки членів редакційного колективу 1. Статут редакції газети, його структура та значення. 2. Стил керівництва редакцією мас-медіа. 3. Редакційний апарат періодичного видання. Структура редакції сучасного регіонального та місцевого ЗМІ. 4. Правила внутрішнього трудового розпорядку й обов'язки посадових осіб редакції газети.

	<p>5. Структура редакції сучасного загальнонаціонального ЗМІ.</p> <p>6. Функції журналіста в редакції газети: сучасна парадигма.</p>
9	<p>Характер і умови газетної праці</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти управління пресою. 2. Особливості журналістської роботи. 3. Види журналістської діяльності. 4. Робота редакції в умовах радянського устрою. 5. Робота редакції в умовах ринку. 6. Редакційний колектив в системі соціальних зв'язків.
10	<p>Організація роботи журналістів у редакційних підрозділах</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Функції співробітників ланки управління. 2. Відділ у системі редакційного апарату. 3. Види відділів, їх ділові зв'язки. 4. Керівництво та управління роботою журналістів в редакції і відділі. 5. Організація роботи журналіста. 6. Тайм-менеджмент для журналіста.
11	<p>Робота редакції з авторським активом та читачами</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ринок споживачів інформації. 2. Робота редакції з читацької поштою. 3. Робота з авторським активом. 4. Організаційно-масова робота. 5. Залучення місцевої громади в діяльність редакції. 6. Способи вивчення аудиторії: опитування аудиторії, анкетне опитування в газеті, опитування думки постійних читачів, фокус групи. Способи зворотного зв'язку з читачами.
12	<p>Організація процесу випуску номера газети</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Редакційний процес випуску номера. 2. Друкарський процес випуску номера.
13	<p>Перспективи розвитку журналістської діяльності</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Моделі розвитку ЗМІ. 2. Преса та інші ЗМІ в соціально-політичному управлінні суспільством. 3. Журналіст як організатор масового інформаційного виробництва. 4. Саморедагування в процесі роботи над твором для газети. Види редакційних правок.
14	<p>Планування роботи редакції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкти, суб'єкти та принципи планування редакційної діяльності. 2. Види редакційних планів. 3. Бізнес-план редакції.
15-16	<p>Структурні елементи бізнес-плану</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Описова частина бізнес плану. Розробка концепції видання. Організаційно-правова форма організації бізнесу. Наклад створеного медіа-продукту,

<p>формат і кількість шпальт, кольоровість. Цільова аудиторія видання, спосіб розповсюдження та мова, періодичність виходу.</p> <p>2. Аналіз сучасного інформаційного ринку України, їх характеристика і позиції на ньому видань обраного сегменту. Мотивація вибору медіа-продукту даного типу.</p> <p>3. Специфічні риси медіа-продукту даного сегменту. Компаративний аналіз власного медіа-продукту з виданнями-конкурентами в обраній медіа-ніші.</p> <p>4. Специфіка створеного медіа-продукту. Основні пункти ідейно-естетичної програми розробленої газети чи журналу. Вступна стаття із вказанням мети та завдань випуску створеного медіа-продукту.</p> <p>5. Розробка дизайну медіа-продукту, обґрунтування його назви, гасла та логотипу, визначення регіону поширення видання, функції видань обраного сегменту та функції створеного медіа-продукту, жанрове наповнення та перспективи розвитку.</p> <p>6. Організаційний та довгостроковий план створеного медіа-продукту.</p> <p>7. Фінансовий план та його структурні елементи.</p> <p>8. Фактори ризику, передбачення збитковості видання. Криза-план для створеного медіа-продукту.</p>
--

4.2. План практичних (семінарських, лабораторних, півгрупових) занять

№	Тема заняття / план
1-2 (А, Б)	<p>Постійні та розмірні елементи газети</p> <p>1. Заголовна частина газети.</p> <p>2. Розділові засоби та їх специфіка.</p> <p>3. Елементи оформлення: пробільні, декоративні та зображальні елементи оформлення.</p> <p>4. Службові деталі.</p> <p>5. Формат та обсяг газети: характеристика понять.</p> <p>6. Формат полоси. Кількість і формат текстових колонок.</p>
3-4 (А, Б)	<p>Композиція газети. Засоби виділення матеріалів у газеті</p> <p>1. Властивості та засоби композиції.</p> <p>2. Конструктивні особливості композиції полоси.</p> <p>3. Особливості композиції номера газети.</p> <p>4. Виділення текстів за допомогою шрифту та формату.</p> <p>5. Композиційний та графічний методи виділення.</p> <p>6. Комбінований метод виділення. Інші засоби виділення матеріалів.</p>
5-6 (А, Б)	<p>Верстка та макетування номера газети</p> <p>1. Верстка газети. Типові недоліки верстки.</p> <p>2. Різновиди верстки газети.</p> <p>3. Верстка ілюстрацій.</p> <p>4. Макет. Види макета.</p> <p>5. Макетування окремого матеріалу і підбірки.</p> <p>6. Макетування шпальт газети.</p> <p>7. Гранковий та безгранковий способи випуску газети.</p>
7-8 (А, Б)	<p>Жанри газетної журналістики. Художньо-публіцистичні жанри</p> <p>1. Есе. Жанрові доміанти. Різновиди жанру есе.</p>

	<p>2. Нарис. Типологічні ознаки жанру. Модифікації жанру нарису.</p> <p>3. Портретне інтерв'ю. Жанрові ознаки портретного інтерв'ю та його різновиди.</p> <p>4. Фейлетон. Жанрові ознаки фейлетону. Внутрішньожанрові типи фейлетону.</p> <p>5. Памфлет. Жанрові домінанти. Модифікації жанру памфлету.</p> <p>6. Рецензія. Типологічні ознаки жанру. Види жанру рецензія.</p>
9-10 (А, Б)	<p>Ілюстраційне оформлення газети</p> <p>1. Значення ілюстрацій.</p> <p>2. Технічна підготовка зображальних матеріалів.</p> <p>3. Види ілюстрацій у газеті.</p> <p>4. Форма, розмір і розташування ілюстрацій в газеті.</p> <p>5. Робота фотослужби в сучасному виданні.</p> <p>6. Фотостоки та фотобанки як новий засіб забезпечення візуального контенту (за статтею О. Помінової).</p> <p>7. Візуальний контент як тенденція сучасної журналістики.</p>
11-12 (А, Б)	<p>Жанри фотожурналістики та їх розміщення на шпальтах газет і журналів</p> <p>1. Фоторепортаж. Призначення та особливості фоторепортажу. Різновиди фоторепортажу.</p> <p>2. Фотозамальовка. Жанрові особливості фотозамальовки. Різновиди фотозамальовок.</p> <p>3. Фотокореспонденція. Жанрові особливості. Різновиди фотокореспонденції.</p> <p>4. Фотонарис. Призначення та особливості жанру. Різновиди фотонарису.</p> <p>5. Фотомонтаж. Жанрові особливості фотомонтажу. Різновиди фотомонтажу.</p> <p>6. Портретні фотозображення та специфіка їх розміщення в пресі.</p> <p>7. Фотосерія. Особливості фотосерії.</p>
13-14 (А, Б)	<p>Моніторинг видань та їх промоушен</p> <p>1. Методика моніторингу преси.</p> <p>2. Залучення місцевої громади в діяльність редакції. Обов'язки омбудсмена в редакції. порядку розміщення полос за читабельністю у газетному номері. Організація праці практикантів та стажерів в редакції.</p> <p>3. Роль відділу маркетингу в популяризації та просуванні періодичного видання.</p> <p>4. Способи реалізації газетної продукції. Організація розповсюдження періодичних видань в Інтернеті. Підписка через Інтернет. Сайти для читання журналів.</p> <p>5. Експедиція та доставка періодики.</p>
15-16 (А, Б)	<p>Розробка бізнес-плану для власного медіа-продукту (акцент на розробці довгострокового та фінансового планів).</p> <p>Аналіз газетного ринку Миколаївщини: ретроспекція та сучасність.</p>

4.3. Завдання для самостійної роботи

1. Проаналізувати на прикладі будь-якої газети її розділові засоби, службові деталі, формат та обсяг газети, формат полос.

2. Проаналізувати на прикладі вашої місцевої газети конструктивні особливості композиції полоси та особливості номера газети. Визначити, які способи виділення використовують у вашій місцевій газеті чи газеті, з якої ви співпрацюєте.

3. Відповісти на питання: яка мета виділення в газеті окремих матеріалів або частин матеріалу?

4. Принести декілька газет чи журналів, де обґрунтувати різновиди верстки газети та різновиди верстки ілюстрацій, види макету та макетування окремих матеріалів номеру газети чи журналу.

5. Знайдіть в газетах такі жанри, як репортаж, звіт, інтерв'ю, огляд, кореспонденція, стаття та доведіть їх приналежність до жанру (визначте типологічні ознаки), визначте їх види (внутрішньожанрові різновиди матеріалів).

6. Знайдіть в газетах й журналах такі жанри, як есе, нарис, портретне інтерв'ю, фейлетон, памфлет, рецензія та доведіть їх приналежність до жанру (визначте їх типологічні ознаки), визначте їх види (внутрішньожанрові різновиди матеріалів).

7. Проаналізувати у будь-якій регіональній газеті та журналі види ілюстрацій, форму, розмір та розташування ілюстрацій у виданні та особливості візуального контенту регіональної газети.

8. Знайдіть в газетах та журналах жанри фоторепортажу, фотозамальовки, фотокореспонденції, фотонарису, фотомонтажу, портретних фотозображень, фотосерії та обґрунтуйте належність означених ілюстрацій до вищенаведених жанрів.

9. Знайдіть фотоілюстрації у місцевих газетах і журналах, зробіть до них оригінальні, доцільні та креативні підписи, щоб створити симбіоз вербального та візуального контенту.

10. Створіть фотоматеріал в одному з окреслених жанрів зображальної журналістики для місцевої газети.

11. Розробити концепцію та змістову модель успішного студентського ЗМІ.

12. Підготувати матеріал в інформаційному жанрі для студентського ЗМІ з ілюстраціями.

13. Підготувати матеріал в аналітичному жанрі для студентського ЗМІ з ілюстраціями.

14. Підготувати матеріал в художньо-публіцистичному жанрі для студентського ЗМІ з ілюстраціями.

15. Відредагувати авторський матеріал, реалізуючи різні види редакторського аналізу та правки й обґрунтовуючи редакторську правку.

16. Розробити концепцію інтернет-проекту і створити сайт.

17. Аналіз сучасного друкованого періодичного видання України Здійснити аналіз регіонального періодичного видання України за такими параметрами:

1. Видавець. Визначивши з титульного листа (вихідних відомостей) видання організацію (державну, професійну, творчу та ін.) що видають ЗМІ. Слід простежити, як з моменту його заснування видавці змінювалися і з якої причини, коротко охарактеризувати статус видавця, визначити характер його видавничої діяльності та місце даного видання в системі преси. Необхідно встановити мотиви виникнення видання за допомогою відповідних нормативних документів, настановної редакційної статті першого номера. При цьому важливо встановити характер відносин видавця і засновника. До цього потрібно додати склад і характер редакційної колегії і / або редакційної ради.

2 Цілі і завдання. Одна з основних типоформувальних ознак видання. Для його визначення в процесі аналізу слід відповісти на питання: які завдання стоять перед виданням відповідно до завдань засновника і видавця (з державних і галузевих нормативних документів); яка програма періодичного видання (з редакційних статей в перших номерах року і з інших джерел); як видання виконує свої завдання і програму фактично? (тематика матеріалів, їх зміст, жанри, розділи, рубрики, авторський склад, спрямовані на вирішення цієї програми; приклади

виконання і невиконання програми); яку роль у виконанні завдань і програми грають жанри, структура, читацький та авторський склад і інші ознаки?

3. Читацька аудиторія. Читацьку аудиторію слід визначити з: а) матеріалів читацьких конференцій (якщо такі редакцією проводилися); б) редакційних звітів або передових статей; в) за листами читачів і їх оглядам; г) за характером матеріалів.

4. Авторський склад. Визначається з матеріалів читацьких конференцій, редакційних звітів і за особистими підписами до публікацій.

5. Внутрішня структура. Слід виписати всі розділи і рубрики з номерів, відзначити їх повторюваність, визначити фізичне і змістовне співвідношення між ними. Потрібно розглянути, як розподіляється зазвичай обсяг газети (число смуг) по розділах і рубриках, які розділи газети займають основний об'єм. При вивченні газети всі ці прийоми можна зберегти, додавши деякі специфічні форми структури, властиві цьому типу видання. Серед них: спеціальні випуски, цільові смуги, тематичні та змінні сторінки. Аналіз внутрішньої структури видання припускає детальний розбір всього, що становить форму подачі публікацій на смугі. Оцінку її ефективності потрібно давати в поєднанні з аналізом змісту.

6 Жанри. Визначити з аналізу публікацій у виданні. Потрібно дати співвідношення матеріалів за жанрами, відзначити, які жанри переважають, яких явно мало, які цілі переслідує редакція, застосовуючи ті чи інші жанри, як це допомагає редакції виконувати свої завдання і програму, дати свою оцінку жанровій структурі видання, її відповідності з типом видання та його завданнями.

7. Оформлення. Слід спочатку оцінити загальний стан оформлення видання, яке емоційне враження він справляє, визначити кількість ілюстрацій різних типів - кольорові і чорно-білі фотознімки, малюнки, діаграми, схеми і т.п., а також площу, яку вони займають в загальному обсязі газетного номера. Зробити висновок про те, як оформлення служить цілям і завданням видання, відповідає його типу.

8 Періодичність. Визначити, наскільки періодичність видання відповідає його завданням і типом. Порівняти з іншими аналогічними виданнями.

9 Обсяг. Дані за обсягом беруться з вихідних відомостей в обліково-видавничих і фізичних аркушах. Визначити число смуг в номері при даному форматі газети, зіставити обсяг видання з іншими, аналогічними за типом, відзначити зміни цього показника і їх причини.

10 Тираж. Серед різних понять тиражу (річний, місячний і ін.) визначається тираж як середній показник з вихідних відомостей по всіх номерах року або місяців, тижнів (для газети).

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Проектор, відопрезентації, інфографіка, лекції, дискусійний інтерактив.

5. Підсумковий контроль

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Газетна журналістика» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип коопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Види контролю, які використовуються при викладенні курсу «Газетна журналістика»: модульні контрольні роботи, опитування і оцінювання підготовлених до семінарських занять доповідей. Підсумковий контроль для студентів денної форми навчання відбувається у формі письмового іспиту.

Поточний контроль відбувається в таких формах:

- усне опитування (відповіді на семінарських заняттях із поясненням окремих положень, тлумаченням основних понять, явищ і процесів, наведенням прикладів);

- тестування;

ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ – іспит.

Наприклад:

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Інститут філології
Кафедра журналістики
«Газетна журналістика»
Білет № 1

1. Трансформаційні процеси сучасного ринку друкованої преси. Зміна медійного ландшафту у 2013-2014 р.
2. Правила внутрішнього трудового розпорядку й обов'язки посадових осіб редакції газети.

Викладач _____

Завідувач кафедри журналістики _____

Ю. О. Сазонова

Т. В. Монахова

Питання до іспиту

1. Поняття і типологічні ознаки газети та журналу.
2. Загальне поняття типології періодичних друкованих засобів масової інформації.
3. Типологічні особливості періодичних видань.
4. Основні критерії типологічної класифікації газет.
5. Традиційні типи ЗМІ. Альтернативні медіа.
6. Нішеві видання. Поняття самвидав.
7. Нові підходи в типології і нові типи ЗМІ.
8. Трансформаційні процеси сучасного ринку друкованої преси.
9. Динаміка розвитку друкованої періодики України 2008-2016 рр.
10. Галузева розмаїтість сучасної преси України. Найбільш відомі газетні та журнальні бренди. Методика аналізу друкованого видання.
11. Тиражі і рекламний ринок.
12. Зміна медійного ландшафту у 2013-2014 р.
13. Якісний склад різних груп аудиторії сучасних ЗМІ.
14. Типологія аудиторії ЗМІ за тематичними характеристиками.
15. Методи вимірювання аудиторії в пресі, на радіо і телебаченні.
16. Аудиторія ЗМІ як суб'єкт інформаційного простору та учасник медіа комунікації. Поняття «медіааудитор».
17. Специфіка читацької аудиторії, її характерні доміанти в сучасну епоху.
18. Характеристика читацької аудиторії журналів (на матеріалі жіночих глянцевиx часописів).
19. Соціологія та психологічні характеристики аудиторії.
20. Статут і структура редакції. Функціональні обов'язки членів редакційного колективу.
21. Статут редакції газети, його структура та значення.
22. Стилi керівництва редакцією мас-медіа.
23. Редакційний апарат періодичного видання. Структура редакції сучасного регіонального та місцевого ЗМІ.
24. Правила внутрішнього трудового розпорядку й обов'язки посадових осіб редакції газети.
25. Структура редакції сучасного загальнонаціонального ЗМІ.
26. Функції журналіста в редакції газети: сучасна парадигма.
27. Характер і умови газетної праці
28. Суб'єкти управління пресою.
29. Особливості журналістської роботи.
30. Види журналістської діяльності.
31. Робота редакції в умовах радянського устрою.
32. Робота редакції в умовах ринку.
33. Редакційний колектив в системі соціальних зв'язків.

34. Організація роботи журналістів у редакційних підрозділах
35. Функції співробітників ланки управління.
36. Відділ у системі редакційного апарату.
37. Види відділів, їх ділові зв'язки.
38. Керівництво та управління роботою журналістів в редакції і відділі.
39. Організація роботи журналіста.
40. Тайм-менеджмент для журналіста.
41. Робота редакції з авторським активом та читачами
42. Ринок споживачів інформації.
43. Робота редакції з читацької поштою.
44. Робота з авторським активом.
45. Організаційно-масова робота.
46. Залучення місцевої громади в діяльність редакції.
47. Способи вивчення аудиторії: опитування аудиторії, анкетне опитування в газеті, опитування думки постійних читачів, фокус групи. Способи зворотного зв'язку з читачами.
48. Редакційний процес випуску номера.
49. Моделі розвитку ЗМІ.
50. Об'єкти, суб'єкти та принципи планування редакційної діяльності.
51. Види редакційних планів.
52. Бізнес-план редакції.
53. Заголовна частина газети. Розділові засоби та їх специфіка.
54. Елементи оформлення: пробільні, декоративні та зображальні елементи оформлення. Службові деталі.
55. Формат та обсяг газети: характеристика понять. Формат полоси. Кількість і формат текстових колонок.
56. Властивості та засоби композиції. Конструктивні особливості композиції полоси. Особливості композиції номера газети.
57. Виділення текстів за допомогою шрифту та формату. Композиційний та графічний методи виділення.
58. Комбінований метод виділення. Інші засоби виділення матеріалів.
59. Різновиди верстки газети. Верстка ілюстрацій.
60. Макет. Види макета. Макетування окремого матеріалу і підбірки.
61. Макетування шпальт газети. Гранковий та безгранковий способи випуску газети.
62. Нарис. Типологічні ознаки жанру. Модифікації жанру нарису.
63. Портретне інтерв'ю. Жанрові ознаки портретного інтерв'ю та його різновиди.
64. Фейлетон. Жанрові ознаки фейлетону. Внутрішньожанрові типи фейлетону.
65. Памфлет. Жанрові доміанти. Модифікації жанру памфлету.
66. Рецензія. Типологічні ознаки жанру. Види жанру рецензія.
67. Технічна підготовка зображальних матеріалів. Види ілюстрацій у газеті.
68. Форма, розмір і розташування ілюстрацій в газеті.
69. Робота фотослужби в сучасному виданні. Фотостоки та фотобанки як новий засіб забезпечення візуального контенту.
70. Фотозамальовка. Жанрові особливості фотозамальовки. Різновиди фотозамальовок.
71. Фотонарис. Призначення та особливості жанру. Різновиди фотонарису.
72. Фотомонтаж. Жанрові особливості фотомонтажу. Різновиди фотомонтажу.
73. Портретні фотозображення та специфіка їх розміщення в пресі. Фотосерія. Особливості фотосерії.
74. Залучення місцевої громади в діяльність редакції. Обов'язки омбудсмена в редакції. Організація праці практикантів та стажерів в редакції.
75. Способи реалізації газетної продукції. Організація розповсюдження періодичних видань в Інтернеті. Підписка через Інтернет. Сайти для читання журналів.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	Відмінно
82–89	B	Добре
74–81	C	
64–73	D	Задовільно
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Відповіді на семінарських заняттях (підготовка до семінарів, участь в дискусії, робота в групах)	5x8=40
4	Самостійна робота (завдання)	20 (якщо всі – 60)
5	Іспит	40
	Всього	100

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Верховская А. Журналист и методы организации массового сотрудничества с редакцией // Методы журналистского творчества / Под ред. В. Горохова. – М., 1982 – С. 133-148.
2. Верховская А. Социологические методы изучения редакционной почты. – М., 1984 – 79 с.
3. Газетна журналістика: Навчально-методичний посібник для спеціальності 6.0302 – Журналістика / Укл. О.В. Богуславський. – Запоріжжя: ГУ “ЗІДМУ”, 2005 – 103 с.
3. Голік О. В. Жанрова система друкованих ЗМІ: новітні підходи до класифікації та перспективи розвитку // <http://journalib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=2386>
4. Грабельников А.А. Организация и производство журналистских текстов. М., 1987.
5. Грабельников А. А. Работа журналиста в прессе: Учебное пособие. — М.: Изд. РИП-холдинг, 2001. — 274 с.
6. Грищенко О., Шкляр В. Основи теорії міжнародної журналістики. – К., 2002
7. Гуревич С.М. Газета и рынок: как добиться успеха. М., 1998.
8. Гуревич С. Номер газеты. – М., 2002.
9. Дзялошинский И.М., Дзялошинская М.И. Концепция современного периодического издания. – М., 2012

Додаткові:

1. Аналитические жанры газеты. Хрестоматия. – М. – 1989. – 236 с.
2. Вакуров В.И., Кохтев Н.Н., Солганик Г.Я. Стилистика газетных жанров. М., 1978.
3. Вальтер фон Ла Рош. Вступ до практичної журналістики : Навчальний посібник / За загал. ред. В. Ф. Іванова та А. Коль. – К. : Академія української преси, 2005. – 229 с.
4. Василенко М. К. Функціонування групи інформаційних жанрів пресової журналістики в сучасних соціально-економічних умовах / М. К. Василенко // Наукові записки Інституту журналістики. – К., 2002. – Т. 9. – С. 162–166.
5. Василенко М. К. Особливості підготовки репортерів для жанру репортаж-розслідування / М. К. Василенко // Актуальні питання масової комунікації. – 2002. – Вип. 3. – Ч.1. – С. 10-12.
6. Войтек Ю. Организация работы в редакции и планирование в соответствии с требованиями эффективности//Проблемы эффективности журналистики. М., 1990.
7. В мастерской фотожурналиста. Сборник статей. Под. ред. О. Бакулина. – М., 2011. – 148 с.
8. Волкова В.В., Газанджиев С.Г., Галкин С.И., Ситников В.П.. Дизайн газеты и журнала / Под ред. В.В. Волковой. М., 2003.